

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาด้านตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาด้านตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกระหว่างชั้นยศ สายงาน อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศประทวน (ร้อยละ 78.11) อยู่ในสายงานจราจรและปกครองป้องกัน (ร้อยละ 31.84 และร้อยละ 31.84) มีอายุระหว่าง 31-45 ปี (ร้อยละ 72.64) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 79.10) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 59.20) และมีประสบการณ์ระหว่าง 15-30 ปี ร้อยละ 54.73)

สภาพการพัฒนาด้านตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาในรายด้านแล้วพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.39 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาด้านเองสูงสุดคือ ด้านการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.68) รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรม ($\bar{X}=3.28$, S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาด้านเองต่ำสุดคือ ด้านการศึกษาต่อ ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.93)

สภาพการพัฒนาด้านตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ด้านการฝึกอบรมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาในรายข้อแล้วพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.50 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาด้านเองสูงสุดคือ ข้อที่ 15 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.90) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 การฝึกอบรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาด้านเองต่ำสุดคือ ข้อที่ 7 การฝึกอบรมด้านเทคนิคการเป็นวิทยากร ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.98) และข้อที่ 9 การฝึกอบรมหลักการและศิลปะในการเขียนหนังสือราชการ ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.95)

สภาพการพัฒนาดตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ด้านการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาในรายข้อแล้วพบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.20-3.59 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาดตนเองสูงสุดคือ ข้อที่ 9 การติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากโทรทัศน์ ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.90) รองลงมาคือ ข้อที่ 10 การติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากหนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.88) และข้อที่ 12 การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิต ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาดตนเองต่ำสุดคือ ข้อที่ 4 การแสวงหาความรู้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=3.20$, S.D.=0.98)

สภาพการพัฒนาดตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ด้านการศึกษาต่อภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาในรายข้อแล้วพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.87-3.09 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาดตนเองสูงสุดคือ ข้อที่ 5 การศึกษาในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร/วุฒิปัตตามสายงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ($\bar{X}=3.09$, S.D.=0.99) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 การศึกษาในหลักสูตรที่มีระดับที่สูงขึ้นตามสายงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ($\bar{X}=3.07$, S.D.=1.04) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาดตนเองต่ำสุดคือ ข้อที่ 2. การสนับสนุนจากหน่วยงานในการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X}=2.87$, S.D.=1.10)

สภาพการพัฒนาดตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกระหว่างชั้นยศสัญญาบัตร และชั้นยศประทวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศสัญญาบัตรมีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาดตนเองสูงกว่า

เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีสายงานการปฏิบัติงาน และอายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกันมีสภาพการพัฒนาดตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน มีสภาพการพัฒนาดตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกันมีสภาพการพัฒนาดตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อได้ทำการเปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า สายงานจรรยา สายงานปกครองป้องกัน และสายงานธุรการมีสภาพการพัฒนาดตนเองแตกต่างจากสายงานสืบสวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสายงานสืบสวนมีการพัฒนาดตนเองมากกว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีสภาพการพัฒนาดตนเองแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีสภาพการ

พัฒนาตนเองมากกว่า และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสถานภาพม่ายมีการพัฒนาตนเองแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสถานภาพโสดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสถานภาพโสดมีการพัฒนาตนเองมากกว่า

อภิปรายผล

สภาพการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านแล้วพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาตนเองสูงสุดคือ ด้านการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาตนเองต่ำสุดคือ ด้านการศึกษาต่อ น่าจะเนื่องมาจากการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการสามารถทำได้ง่าย ได้ทุกสถานที่ ซึ่งอาจจะได้จาก การดูโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกอาจจะไม่ค่อยมีเวลาเพียงพอในการพัฒนาตนเอง เนื่องจากภารกิจหน้าที่การที่ไม่เอื้ออำนวย จึงทำให้การพัฒนาตนเองในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะใช้ทักษะในการปฏิบัติงานมากกว่าการใช้องค์ความรู้ทางด้านวิชาการ สอดคล้องกับการศึกษาของปราณีต แดงอ่อน (2545) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเองของพนักงานที่ปฏิบัติงานในฟาร์ม เครือเบทาโกร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาตนเองของพนักงานที่ปฏิบัติงานในฟาร์ม เครือเบทาโกร อยู่ในระดับปานกลาง และการศึกษาของวิเชียร หล่อฉัตรนพคุณ (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สังกัดสำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สังกัดสำนักงานใหญ่ มีระดับการพัฒนาตนเองปานกลาง รวมทั้งการศึกษาของ วราภรณ์ คงสาหร่าย (2548) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) พบว่า ในภาพรวมพนักงานบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) สังกัดสำนักงานใหญ่ มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของสมศักดิ์ เมธากาญจนศักดิ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเองกับความพึงพอใจในงานของครูพลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกระหว่างชั้นยศสัญญาบัตร และชั้นยศประทวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศสัญญาบัตรมีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาตนเองสูงกว่า น่าจะเนื่องมาจาก

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศสัญญาบัตรมีความจำเป็นที่ต้องใช้ผลของการพัฒนาตนเองในการสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งในแต่ละระดับจะมีการกำหนดจำนวนครั้ง วิธีการ และ ข้อมูลอื่นๆประกอบในการพิจารณาเพื่อเข้ารับการพิจารณาเลื่อนระดับในแต่ละระดับ ซึ่งเป็นการกำหนดจากคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศสัญญาบัตรมีการพัฒนาตนเองมากกว่า แต่ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนจะได้รับการเลื่อนเป็นชั้นยศสัญญาบัตรต้องมีผลสอบคัดเลือกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น จากผลการวิจัยที่พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีสายงานการปฏิบัติงาน และอายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกันมีการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 น่าจะเนื่องมาจากสายงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะสายงานสืบสวนที่พบว่ามีการพัฒนาตนเองมากกว่าสายงานอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะสายงานสืบสวนจำเป็นจะต้องใช้ทั้งทักษะ และองค์ความรู้ต่างๆ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมากเพื่อให้มาซึ่งความสำเร็จของการปฏิบัติงาน โดยในแต่ละคดีที่ได้รับมอบหมายมักจะมีผลแตกต่างกันมากทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และองค์ความรู้ที่จะใช้ในการสืบสวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงของคดี ส่วนอายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นมีผลต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุต่ำกว่า หรือเท่ากับ 30 ปีมีการพัฒนาตนเองมากกว่า ก็เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ในวัยนี้มักจะมีภาระต้อหรือร้อนในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่การงาน และผลการวิจัยที่พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจจะเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นโสดไม่มีพันธะทางด้านครอบครัว จะมีเวลาในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนความกระตือรือร้นที่จะสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานให้กับตนเองจึงทำให้มีการพัฒนา มากกว่า ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน น่าจะเกิดจากเจ้าหน้าที่ที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีวิธีการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเกิดมีการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับการศึกษาของสมศักดิ์ เมธากาญจนศักดิ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเองกับความพึงพอใจในงานของครูพลศึกษา ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ประสบการณ์สอนระดับการศึกษา การศึกษา ดูงาน มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บังคับบัญชาควรมีการกระตุ้นเพื่อสร้างจิตสำนึก ความตระหนักในการพัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เนื่องมาจากงานของตำรวจเป็นงานที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เป็นงานที่ต้องสนองต่อนโยบายของรัฐบาล และประชาชนที่มาใช้บริการ

1.2 สถานที่ตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ในฐานะหน่วยงานบังคับบัญชาควรจัดให้มีการฝึกอบรม หรือพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานในด้านต่างๆ ตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งนโยบายการปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีความรู้และความชำนาญตามสายงาน โดยการจัดการฝึกอบรมเองหรือประสานกับหน่วยงานอื่นในการจัดการฝึกอบรมก็ได้

1.3 สถานที่ตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ในฐานะหน่วยงานบังคับบัญชาควรจัดให้มีห้องสมุดที่มีทั้งหนังสือ และสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ภายในหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง โดยอาศัยแหล่งความรู้ในที่ทำงาน นอกจากนี้ยังสามารถที่จะให้ประชาชนที่มาใช้บริการในสถานีตำรวจภูธรพิษณุโลก ได้ใช้บริการด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านต่างๆ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง

2.3 ควรมีการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ